

Migrationsöverdomstolen har i en dom den 3 juni 2009 avslagit en ansökan utifrån av en ung irakisk kvinna, vars föräldrar och syskon har uppehållstillstånd i Sverige (UM 4477-08). I en annan dom den 5 juni 2009 har en äldre palestinsk kvinna från Irak beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § tredje stycket 3. utlänningslagen. (UM 1132-09).

Det första fallet gäller en nu 20-årig irakisk kvinna. Hennes far och två bröder beviljades år 2007 permanent uppehållstillstånd som skyddsbehövande i övrigt. Kvinnan, hennes mor och en syster tog sig senare till Damaskus. Modern och systemen beviljades sedermera uppehållstillstånd på anknytning till fadern.

MiÖD prövar först frågan om det beroendeförhållande som krävs för uppehållstillstånd på grund av hushållsgemenskap i 5 kap. 3 a § första stycket 2. utlänningslagen. Även om sökanden är vuxen i lagens mening är hon känslomässigt som ekonomiskt beroende av sin far. I lagstiftningen har det dock ställts ett krav på ett särskilt beroendeförhållande. Därmed torde förstås att det, utöver det naturliga band som finns mellan många anhöriga, måste finnas ytterligare faktorer som gör att dessa inte kan leva åtskilda från varandra. MiÖD finner att sökanden har fyllt 20 år och även med beaktande av de kulturmönster som råder i hemlandet, får hon förutsättas kunna leva ett eget liv oberoende av sin far. Hon har levt ensam i Syrien och det finns i vart fall några släktingar kvar i Irak. Den övriga familjen hade möjlighet att besöka henne i Syrien dit fadern redan rest vid två tillfällen under ärendets handläggning.

Därefter prövas fråga om uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § tredje stycket 2. UtL. Fadern kunde som skyddsbehövande i övrigt inte resa till Irak men däremot besöka dottern i Syrien. MiÖD hänvisar här till domar den 12 februari 2009 (publicerade i Lifos 20300) och finner att fadern i Sverige har stöd av de familjemedlemmar som finns här. Slutligen prövas 5 kap. 3 a § tredje stycket 3. UtL. MiÖD hänvisar till MIG 2007:18 och finner att det inte har framkommit att sökandens sociala, säkerhetsmässiga eller humanitära situation framstår som särskilt utsatt.

Domen ger vägledning hur prövningen ska göras i de inte ovanliga fall där en ung men vuxen hemmavarande dotter åberopar familjeanknytning till härvarande föräldrar och syskon.

I UM 1132-09 var det fråga om en palestinsk kvinna från Irak, född 1950, som befann sig i Syrien. Hon hade av syriska myndigheter fått besked om utvisning till lägret Al-Tanf mellan Syrien och Irak. Hon hade en son i Sverige, vilken hade uppehållstillstånd som skyddsbehövande i övrigt.

MiÖD uttalade att bestämmelserna i 5 kap. 3 a § tredje stycket 3. UtL var av undantagskaraktär och att en sammantagen bedömning ska fokusera på om den klagandes sociala, säkerhetsmässiga eller humanitära situation framstår som särskilt utsatt (MIG 2007:18 och UM 1707-08, den senare domen publicerad i Lifos 20300). MiÖD ansåg att kvinnan förmått göra sannolikt att hon inte kunde återvända från Al-Tanf till Irak. Det var ostridigt att förhållandena i Al-Tanf var mycket svåra. Även om åberopade omständigheter var och en för sig inte var tillräckliga för att bevilja uppehållstillstånd, fann MiÖD vid en sammantagen bedömning att omständigheterna var både ömmande och udda. Därvid hade beaktats kvinnans ålder, avsaknad av hälsovård, boende och försörjningsmöjligheter samt att hennes säkerhetsmässiga och humanitära situation framstod som särskilt utsatt i Al-Tanf-lägret.

Här var det alltså fråga om en palestinsk kvinna från Irak som ansågs vara tvungen att återvända till ett läger med svåra förhållanden på gränsen mellan Syrien och Irak. Även om

domen behandlade uppehållstillstånd på anknytning, anses palestinier ha en utsatt situation i Irak (Migrationsverkets vägledande beslut den 3 juli 2008, Lifos 18971).